

30.01.2024

Asia/9

§ 20

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan esitys kaupunginhallitukselle hallintosäännön muuttamiseksi

HEL 2024-001062 T 00 01 00

Esitys

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta esitti kaupunginhallitukselle, että Helsingin kaupungin hallintosääntöä muutetaan liitteen 1 mukaisesti.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Soili Korhonen, johtava hallintoasiantuntija, puhelin: 09 310 28743
soili.korhonen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Esitykset hallintosäännön 18 luvun muutoksista
- 2 Esitetyt muutokset voimassa olevan hallintosäännön 18 lukuun

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Helsingin kaupunginkanslia

Otteen liitteet

Esitysteksti

Liite 1

Liite 2

Esitysehdotus

Esitys on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Esitettävät hallintosäännön muutokset liittyvät kansalliseen sosiaali- ja terveydenhuollon uudistukseen sekä Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystoimen ja pelastustoimen yhdistymiseen 1.1.2023 alkaen.

Kaupunginvaltuusto päätti 16.3.2022 § 62 sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen rakenteellista uudistumista koskevista hallintosäännön muutoksista. Hallintosäännön muutokset koskivat muun muassa luvun 18 sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan erityisen toimi-

vallan määräyksiä: hallintosääntöön lisättiin tuolloin sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan pelastusjaoston toimivaltaa koskeva 2a § ja pelastuskomentajan toimivaltaa koskeva 5 §. Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtajan erityistä toimivaltaa koskevasta 3 §:n 2 momentista poistettiin määräys, jonka mukaan toimialajohtaja määrää viranhaltijan toimimaan Helsingin erityishuoltopiirin johtajana, koska kehitysvammaisten palveluista vastanneet erityishuoltopiirit lakkautettiin 1.1.2023 alkaen, ja niiden tehtävät siirtyivät hyvinvointialueille ja Helsingin kaupungille.

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialalla on huomattu vuoden 2023 aikana eräitä muutostarpeita edellä mainittuun sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan erityistä toimivaltaa käsittelevään lukuun 18, mihin liittyen esitetään seuraavia muutoksia.

Hallintolain 7a luvussa tarkoitettua oikaisuvaatimuksen käsittelee se viranomaisena, joka on päätöksen tehnyt. Näin ollen pelastusviranomaisen päätökseen kohdistuvan oikaisuvaatimuksen käsittelee pelastusviranomaisena. Hallintosäännön 2 luvun 19a §:n 2 momentin mukaan Helsingin kaupungin pelastusviranomaisia ovat pelastusjaosto, pelastuskomentaja sekä tämän määräämät muut viranhaltijat. Nykyisessä hallintosäännössä ei ole kirjausta toimivaltaisesta viranomaisesta, joka käsittelee pelastuslain (379/2011) mukaisesti pelastusviranomaisen päätöksiin kohdistuvat oikaisuvaatimukset. Hallintosääntöön esitettävän lisäyksen mukaan pelastuslain 104 §:ssä tarkoitettua oikaisuvaatimukset käsittelee sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan pelastusjaosto, joka on sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan ylin pelastusviranomaisena. Näin ollen hallintosäännön 18 luvun 2a §:n 1 momenttiin esitetään uusi kohta 6, jonka mukaan sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan pelastusjaosto toimii oikaisuvaatimuksen käsittelevänä viranomaisena pelastuslaissa tarkoitetuissa pelastusviranomaisen päätöksiin kohdistuvissa oikaisuvaatimuksissa. Pelastustoimea koskevat kuntalain mukaiset oikaisuvaatimukset käsittelee sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta.

Lastensuojelulain (417/2007) 13.2 §:ssä säädetään hyvinvointialueen määräämästä sosiaalihuollon johtavasta viranhaltijasta. Hallintosäännön 18 luvun 3 §:n 2 momentin 4 kohdan mukaan sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja määrää viranhaltijan toimimaan lastensuojelulain ja sosiaalihuoltolain tarkoittamana sosiaalihuollon johtavana viranhaltijana. Määräyksen tulkinnassa on ollut epäselvää, viitataanko 4 kohdalla myös sosiaalihuoltolain (1301/2014) 46 a §:n tarkoitamiin muihin sosiaali- ja terveydenhuollon hallinnollisissa johtotehtävissä oleviin henkilöihin. Hallintosäännön määräyksellä on tarkoitettu vain lastensuojelulain 13.2 §:ssä tarkoitettua sosiaalihuollon johtavaa viranhaltijaa. Näin ollen esitetään, että hallintosäännön 18 luvun 3 §:n 2 momentin 4 kohdasta poistetaan viittaus sosiaalihuoltolakiin, ja siten

kohdan 4 mukaan sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja määrää viranhaltijan toimimaan lastensuojelulain tarkoittamana sosiaalihuollon johtavana viranhaltijana.

Hallintosäännön 18 luvun 3 §:n 5 kohdassa on määrätty sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtajan erityisestä toimivallasta käyttää kaupungin ja lautakunnan puhevaltaa yksityisiä sosiaalipalveluja, yksityistä terveydenhuoltoa, yksityisten apteekkien toimintaa sekä potilaiden hoitoa ja kohtelua, potilasvahinkoja ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden valvontaa koskevissa lausunto- ja valvonta-asioissa samoin kuin sosiaalihuollon yksilöllistä toimeenpanoa sekä potilaiden kotikuntaa ja potilasmaksuja koskevissa asioissa. Kyseisen kohdan perusteella sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja on voinut määrätä toimialan viranhaltijoiden puhevallan käytöstä tarkemmin erillisellä delegointipäätöksellään esimerkiksi viranhaltijoiden puhevallan käytöstä laillisuutta valvoville viranomaisille (eduskunnan oikeusasiamies tai valtioneuvoston oikeuskansleri) tai muille valvontaviranomaisille muistutus- ja kanteluasioissa ja muissa kohdassa 5 luetelluissa sosiaali- ja terveydenhuollon lausunto- ja valvonta-asioissa. Hallintosäännön edellä mainittu toimivaltamääräys ei nyky muodossa koske pelastustoimen lausuntoasioita.

Hallintosäännön 19 luvun 5 §:n mukaan, ellei toisin ole säädetty tai määrätty, kaupungin puhevaltaa käyttää ja kaupungin esitykset ja lausunnot ulkopuoliselle antaa kaupunginhallitus. Asian periaatteellisen ja taloudellisen merkityksen ollessa vähäinen, kaupungin esitykset tai lausunnot antaa se kaupungin viranomainen, jonka tehtäviin asia kuuluu. Pelastusviranomainen käyttää puhevaltaa pelastusviranomaisen tehtäviä koskevissa asioissa. Pelastusviranomaiset Helsingin pelastustoimen alueella on määrätty hallintosäännön 2 luvun 19a §:ssä ja pelastusviranomaisen toimivaltuudet säädetty pelastuslain (379/2011) 36 §:ssä. Toimialajohtaja on kuitenkin toimivaltainen käyttämään puhevaltaa pelastustoimea muutoin koskevissa lausuntoasioissa esimerkiksi lakiesityksiä koskevien lausuntojen osalta. Näin ollen hallintosäännön 18 luvun 3 §:n 2 momentin 5 kohtaan esitetään lisäys, jolla toimialajohtajan puhevallan käyttämistä koskevaan toimivaltamääräystä täsmennetään sosiaali- ja terveydenhuollon lausuntoasioiden lisäksi myös pelastustoimen osalta yhdenmukaistamaan toimialan sisäisiä käytäntöjä puhevallan määrittämisen osalta. Esitettävän muutetun kohdan 5 mukaan sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja käyttää tai päättää viranhaltijasta, joka käyttää kaupungin ja lautakunnan puhevaltaa yksityisiä sosiaalipalveluja, yksityistä terveydenhuoltoa, yksityisten apteekkien toimintaa sekä potilaiden hoitoa ja kohtelua, potilasvahinkoja ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden valvontaa koskevissa lausunto- ja valvonta-asioissa samoin kuin sosiaalihuollon yksilöllistä toimeenpanoa sekä potilaiden kotikuntaa ja potilasmaksuja koskevissa

asioissa sekä pelastustoimea koskevissa lausuntoasioissa siltä osin kun kysymys ei ole pelastusviranomaisen tehtävistä ja lukuun ottamatta periaatteellisesti tai taloudellisesti merkittäviä asioita.

Sosiaalihuoltolain muutoksella (136/2021) lakiin lisättiin 1.3.2021 lukien uudet säännökset sosiaalihuollon tehtävistä poikkeusoloihin ja normaaliolojen häiriötilanteisiin varautumisessa. Lain 33 b–33 d §:ssä säädettiin sosiaalihuollosta vastaavasta ja sosiaalihuollon johtavasta viranomaisesta sekä sosiaalihuollon viranomaisesta. Lain muutoksen johdosta hallintosäännön 18 luvun 3 §:n 2 momenttiin lisättiin 1.1.2022 alkaen uusi kohta 8, jonka mukaan sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja määrää viranhaltijan toimimaan sosiaalihuoltolain 33 d §:n 1 momentissa tarkoitettuna sosiaalihuollon viranomaisena ja 33 d §:n 2 momentissa tarkoitettuna sosiaalihuollon johtavana viranomaisena. Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen myötä sosiaalihuoltolain pykälät 33 b–33 e §:t kumottiin. Valmiudesta ja varautumisesta säädetään sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (612/2021) 7 luvussa, eikä vastaavia tehtäviä sosiaalihuollon poikkeusoloihin ja normaaliolojen häiriötilanteisiin varautumisessa ole uudessa lainsäädännössä. Näin ollen esitetään, että hallintosäännön 18 luvun 3 §:n 2 momentin 8 kohta kumotaan.

Sosiaalihuoltolain (710/1982) 41 §:n 1 momentissa säädetään, että mikäli sosiaalihuollon ilmeisessä tarpeessa olevan henkilön etu terveyden, kehityksen tai turvallisuuden vakavan vaarantumisen vuoksi sitä välttämättä vaatii eikä sosiaalihuollon tarve muutoin ole selvitettävissä, sosiaalityöntekijällä on oikeus hyvinvointialueen määräämän johtavan sosiaalihuollon viranhaltijan määräyksestä huollon tarpeen selvittämiseksi päästä tällaisen henkilön asuntoon tai muuhun olinpaikkaan. Säännös on ollut jo vuosia sosiaalihuoltolaissa, ja sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja on määrännyt päätöksellään sosiaalityöntekijöistä, joilla on oikeus huollon tarpeen selvittämiseksi päästä henkilön asuntoon tai muuhun olinpaikkaan. Kirjaus hallintosääntöön selkeyttäisi toimivaltaa säännöksessä tarkoitetuissa tilanteissa. Hallintosäännön määräyksen perusteella toimialajohtaja voisi jatkossa edelleen päättää sosiaalityöntekijöiden kyseisestä oikeudesta tai delegoida oikeuden alaiselle viranhaltijalle, mikäli toimiala katsoo sen jatkossa tarpeelliseksi. Sen lisäksi, että toimivalta perustuu sosiaalihuoltolakiin, on henkilön asuinpaikkaan pääsemisessä kysymys puuttumisesta henkilön perusoikeuksiin, minkä vuoksi olisi perusteltua tuoda kyseinen toimivalta hallintosäännön tasolle. Näin ollen esitetään, että hallintosäännön 18 luvun 3 §:n 2 momenttiin lisätään uusi kohta 9, jonka mukaan sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja määrää viranhaltijan toimimaan sosiaalihuoltolain (710/1082) 41 §:n 1 momentissa tarkoitettuna sosiaalihuollon johtavana viranomaisena.

30.01.2024

Asia/9

Kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain (519/1977) 31 §:n mukaan erityishuollon antamiseen liittyvää päätöksentekoa varten hyvinvointialueella on oltava päätöksiä tekevä vaativan moniammatillisen tuen asiantuntijaryhmä, jonka jäsenenä on vähintään kolme hyvinvointialueen viranhaltijaa siten, että asiantuntijaryhmässä on edustettuna lääketieteen, psykologian ja sosiaalityön asiantuntemus. Erityishuollon antamista koskeva hakemus tulee tehdä päätöksiä tekevälle vaativan moniammatillisen tuen asiantuntijaryhmälle. Asiantuntijaryhmä päättää erityishuollon antamisesta ja lopettamisesta. Lain mukaan moniammatillisen tuen asiantuntijaryhmä päättää muun muassa henkilön tahdosta riippumattomasta erityishuollosta, missä on kysymys puuttumisesta henkilön perusoikeuksiin. Lisäksi vaativan moniammatillisen tuen asiantuntijaryhmän asettaminen perustuu lakiin, minkä vuoksi katsotaan perustelluksi nostaa sitä koskeva toimivaltuus hallintosäännön tasolle. Näin ollen esitetään, että hallintosäännön 18 luvun 3 §:n 2 momenttiin lisätään uusi kohta 10, jonka mukaan sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja määrää vähintään kolme Helsingin kaupungin viranhaltijaa jäseniksi kehitysvammaisten erityishuollosta annettussa laissa tarkoitettuun vaativan moniammatillisen tuen asiantuntijaryhmään siten, että asiantuntijaryhmässä on edustettuna lääketieteen, psykologian ja sosiaalityön asiantuntemus.

Hallintosääntöön esitettävät muutokset on kuvattu liitteessä 1 ja niiden muutokset nykyiseen hallintosääntöön liitteessä 2.

Hallintosääntöön ehdotettuja muutoksia on käsitelty kaupungin sääntötyöryhmässä 15.1.2024. Sääntötyöryhmä piti esitettyjä muutoksia sääntöteknisesti ongelmattomina.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Soili Korhonen, johtava hallintoasiantuntija, puhelin: 09 310 28743
soili.korhonen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Esitykset hallintosäännön 18 luvun muutoksista
- 2 Esitetyt muutokset voimassa olevan hallintosäännön 18 lukuun

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Otteen liitteet

30.01.2024

Asia/9

Helsingin kaupunginkanslia

Esitysteksti

Liite 1

Liite 2

Tiedoksi

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala